

КАК ДА СИ УСТРОИМ БЪЛГАРИЯ

Димитър Калев

И съдбата на нашите деца, и нашата воля за живот, и нашето хилядолетно минало, и духът на нашите предци, преливащ се някак си в нас, ще помогнат да намерим сили да преодолеем това, и това е всичко.

Александър Солженицин

Сякаш някакви ирационални сили демонизират междучовешките ни отношения, гаврят се с тях, пораждайки в нашето индивидуално съзнание чувство на угнетеност и безсилие. Явно, първообразът на хармоничния обществен организъм е създал свое изродено подобие – субсоциален фантом, в който ние, обръгнали, живеем. Никога социалното ни съзнание не е било дотолкова разстроено, че личностите и институциите да са неспособни нито да говорят, нито да вършат истински неща. Хорските общности са заприличали на комедиантски трупи, които чрез скечове и бутафория имитират обществени функции. Никога досега интелектуалният ни елит не е бивал толкова жалък и безпомощен да различава в социалните движения кое е *тук*, *под* и *над*. Никой не се осмелява да каже, че здравето на обществения организъм е протестното напрежение (*тук*) между изродения социален фантом (*под*) и нашата метасоциална воля (*над*).

Престъпната държава

Държавата изначално е антисоциално явление и всяка нейна форма е престъпна посвоему. Властта на държавата над обществения организъм е второто грехопадение, защото социалността се лишава от хармоничната автономност на главните междучовешки функции – стопанство, законотворчество и религиозно-духовен живот. В модерните държави на Европейското възраждане чудовищно хипертрофира светското производство на стойности и печалби, а държавите в най-новата ни история работят като политико-икономически борси на глобалния капитал. Така държавата „смесва“ първоначалната неприкосновеност на обществените функции, „престъпва“ през специфичните граници на съсловията и създава първомодела на социалната престъпност. Да се вменява на днешната държава правораздаващи функции е най-ироничният парадокс на социалния ни живот. От друга страна, функциите на междуполитическите съюзи (бивш Съветски съюз, настоящите САЩ, Европейски съюз и всички подобни на тях) подмолно поляризират света на две изкуствени класи – имотни и роби. Кой у нас още се съмнява, че ние, източноевропейците, сме постмодерните роби на глобалната класа на капитала?

Властта на съвластието

Още Платоновата държава настоявала да се изгонят поетите, т.е. онези, които все още били способни да виждат живите образи на идеите. Както нашето физическо здраве е хармония между храносмилане, кислородна обмяна, двигателно-творческа и нервно-мозъчна дейност, съчетани в дозирана автономност, така и общественото здраве предполага самоуправляващи се и равноправни сфери на дейности – стопанска, законотворческа, научно-образователна и религиозна. В този смисъл държавата е болестотворна отживелица, която трябва постепенно да бъде ограничена само в рамките на законотворчеството, правораздаването и дипломатията. Наша нова метасоциална идея трябва да бъде живият четиричленен обществен организъм и в него няма място за политическото държавно устройство с авторитарен контрол над всички обществени функции. Обществата на древните култури без изключение са били тела от четири части, а първите християнски общини са били със задължителна тричленна йерархичност. Чистото четворно

устройство може да се реставрира днес не като ново съсловно деление, а като съзнателно съвластие на четири свободни и независими една от друга сфери на обществен живот. Цялата власт – на съвластието!

Четирите съобщества

Всъщност съвременната държава съдържа четирите социални функции, но в сурогатен вид, наричайки ги „висши органи на властта“ – президентство, парламент, съд и правителство. Въпреки лицемерното им разделение, висшите държавни власти са единовластие, защото само имитират оригинални междуличовешки отношения, облечени в институционалност. А институциите пък са най-циничен декор на реалните социални процеси и най-коварен отровител на живия социален организъм. Политическата държава е правомерна единствено като вътрешен законотворец и законотворител и е гибелно, ако ѝ се вменяват допълнителни „власти“.

Как да постигнем четиричленното устройство на нашето общество? Несъмнено основополагаща трябва да бъде новата конституция, която смело да провъзгласява свещената съвкупност от четири съобщества. Изградени върху държавната територия на България, те трябва да функционират едновременно в национален и в регионален план като стопанско, законотворческо, научно-просветно и религиозно съобщества. Всяко от тях се самоорганизира на функционален принцип чрез свободно самоопределение на всеки гражданин и съществува чрез специфични дейности в специфична сфера на обществения организъм. Осъществява дейността си чрез самоконтрол и в пълна автономност. Всяко национално съобщество излъчва свои парламентъори, така че общобългарският парламент по подразбиране трябва да се състои от четири камари – всяка с автономна привилегия да обсъжда и приема нормативи за специфичните си дейности.

Първооснова на четиричленното социално устройство е стопанското съобщество. Съществува като земеделски, индустриални и търговски асоциации, свободни от каквато и да е централизация и вън от всякакво държавно покровителство, централно планиране и регулиране.

Второ е законотворческото съобщество и на практика представлява „живите“ останки от старата държава. Състои се от равноправни юристи със законотворчески, правораздавателен и дипломатически ценз. Главната им функция е съблюдаване на неприкосновеността на автономията на отделните съобщества и санкциониране на всякакъв корпоративен егоизъм. Законотворческото съобщество трябва да е напълно изолирано от движението на националния и международен капитал; негова длъжност е да описва единствено *как*, а не *колко* и *къде* да се реализират капиталовложенията. На практика законотворческото съобщество е призвано да деполитизира държавата и да направи политическите партии излишни.

Трето е научно-просветното съобщество. Функцията му е да реализира всички принципи и методи, свързани с моралния светоглед, чрез образование, наука и изкуства. Включва всички педагогически, научно-изследователски, технологични, художествени и медицински формации (медицината е изкуство) с техните браншови асоциации. Това е съобществото, където научният позитивизъм се одухотворява и на практика се печелят „сраженията“ между доброто и злото в общественото съзнание.

Съобществото на религиозния живот е четвъртото. Обединява всички официални църкви и богослужебни деноминации с техните светогледи и обредни практики. Основен неин принцип е съборността според традициите на Православната църква. Всяка личност встъпва в религиозното съобщество със своите индивидуални дарби и свободно застава с духовните си сили пред своя бог.

Моралната воля на протеста

Четиричленната организация на обществото би била колкото естествено, толкова и радикално преобразуване, срещу което непременно ще се надигнат всички „демони“ на досегашния социален ред и на традиционната социология. Неолибералните анализатори презрително ще я квалифицират като утопия. Безусловно най-зловеща ще бъде враждебността на европейските и американските дипломатически, финансови и военни институции. Вече едва ли някой се съмнява в моралните импулси на гражданските ни протести, колкото и нерационални в мотивите си да изглеждат те. А моралът и съвестта са безусловната „мускулатура“ на свободната социална воля, чрез която тя проектира моделите на бъдещия обществен живот. Само гражданският протест е в състояние да разобличи престъпното преплитане между обществените сфери и да въплъти четворната структура на социалния организъм директно в нашите четири свободни социални воли. Досега думата *воля* на български имаше само единствено число (поне така твърдяха филолозите). Можете ли да си представите в какви времена живеем, щом и геният на българския език протестира!